

avšak to praví jako svůj úsudek ze skutečností, jím samým zjištěných, a není to tedy zjištění, i jest bezpředmětno vše, co se na to ve vývodech dovolání váže. Zbývá jen otázka, zda k platnosti záručního slibu bylo třeba písemné formy (§ 1346 n. zn. obč. zák.), a zda jím založen byl solidární závazek, což má zřejmě význam jen potud, zda může od žalovaného žádan býti celý dluh bratrův či jen poměrný díl (polovice). Netřeba se ani zabývat tím, zda jde o závazek pouze rukojemský, neboť i rukojemská smlouva byla tu vyňata z náležitosti písemní formy. Na straně žalujícího pivovaru šlo nesporně o obchod, neboť pivovar jest obchodníkem dle Šu 271 čís. 1 a 2 obch. zák. a smlouva rukojemská ve prospěch jeho pohledávky z dodávek piva byla tedy pomocným obchodem dle čl. 273 čís. 1 (274, 1) obch. zák., jest tedy dle čl. 277 obch. zák. užití předpisu čl. 317 obch. zák., jenž potřebu písemního sepsání pro obor obchodů vylučuje, i na žalovaného, a netřeba k platnosti jeho závazku písemnosti, nyní v Šu 1346 obč. zák. předepsané. Mýlným jest názor dovolání, že § tento jako pozdější derogoval starší normu čl. 317 obch. zák., přehlížíť ustanovení čl. 1 obch. zák., že normy obč. zákona přicházejí v obchodním právu na řadu teprv tehdy, když obchodní zákon žádného předpisu nemá, kdežto zde má, totiž právě v čl. 317. Solidárním však stal se závazek žalovaného následkem předpisu čl. 281 odstavec druhý obch. zák., dle něhož závazek rukojmě jest solidární, jde-li na straně dlužníka o obchodní dluh, dluh jeho bratra však byl obchodním, neboť odběr piva byl obchodem dle čl. 271 čís. 1 obch. zák.

Čís. 3789.

O tom, zda může býti vinkulována vkladní knížka banky, i když není v rukou toho, na čí jméno zní a kdo přes to žádá o vinkulaci, rozhodují stanovy banky. Byla-li vkladní knížka papírem, majiteli svědčícím, nemá takto provedená vinkulace právního účinku. Stala-li se však vinkulace účinnou, vyžaduje vlastnický převod vkladní knížky postupní listiny dle Šu 1393 obč. zák.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1924, Rv I 325/24.)

Žalobce složil u žalované banky na vkladní knížku čís. 868 dne 27. září 1921 bez hesla 25.000 Kč. Koncem září 1921 půjčil žalobce tuto vkladní knížku Rudolfu L-ovi, by sloužila jako bankovní záruka na zakoupení benzínu a oleje tímto Rudolfem L-em od fy Alois B. Žalobce přišel kolem 27. října 1921 do žalované banky a žádal úředníka banky, by na jeho vkladní knížku dal heslo, žalobce však knížky sebou neměl, pročež ho úředník banky vyzval, aby knížku předložil později a k žádosti žalobcově zatím zapsal při vkladu heslo »Legie«. Žalobce však knížky nepředložil. Koncem října nebo začátkem listopadu 1921 dostal se do bankovních místností žalované strany zřízenec fy Alois B. jménem K. s knížkou vkladní a se žádostí, by mu vklad byl vydán; poněvadž však hesla nevěděl, odepřel mu bankovní úředník výplatu, připojil však do vkladní knížky slovo »heslo« a knížku mu vrátil. Václav

R., účetní fy B. dostavil se do bankovní místnosti žalované banky, kde vyšetřoval, jakým způsobem žalovaná strana slovo »heslo« na knížku připojila a tam zvěděl, že slovo »heslo« bylo připojeno dodatečně, a tam také z vyložené obchodní knihy vyčetl při kontu žalobcově heslo »Legie«. To hlásil Karlu N-ovi, prokuristovi fy Alois B., který pak tam poslal Františka T-a, účetního této firmy, jemuž, když hlásil slovo »Legie« jako heslo, byl vklad 25.000 Kč vyplacen. Žaloba na banku o náhradu škody 25.000 Kč s přísl. a ušlého zisku 10.000 Kč byla procesním soudem první stolice co do náhrady vzešlé škody pro tentokráte, co do ušlého zisku vůbec zamítnuta. Odvolací soud nevyhověl dovoláním ani té ani oné strany.

Nejvyšší soud k dovolání obou stran zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Pro právní posouzení této rozepře jest v první řadě rozhodujícím, jaké právní povahy byla knížka vkladní, neboť podle zjištění byla tato vkladní knížka na žalobcův příkaz vinkulována heslem teprve, když byla již v rukou firmy B., kamž se dostala s vědomím a svolením žalobcovým, pročež zůstává nerozřešena, ale také neprobrána otázka, zda knížka byla a mohla býti vinkulována, jmenovitě, zda byl k této vinkulaci oprávněn žalobce, když již knížka nebyla v jeho rukou. Otázka ta může býti posouzena podle stanov žalované banky, neboť, i kdyby mohla býti kladena na roveň spořitelním knížkám, musilo by podle §u 10 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n. býti v dotýčných stanovách předepsáno, že, byl i knížka zněla na určité jméno, každý její majitel nebo předložitel musí býti i bez průkazu totožnosti považován za jejího pořádného držitele, a že výplata vkladů musí se do jeho rukou státi, pokud by tomu nebránilo zahájené řízení umořovací nebo soudní zákaz, nebo včasná poznámka nějaké výhrady. Kdyby k výplatě postačila pouhá držba knížky a nemusila býti vyžadována nabyvatelova legitimace, byla by vkladní knížka papírem, majiteli svědčícím, to však jest otázkou, která může býti zodpověděna pouze na základě stanov. Nebyl-li žalobce, jenž, jak je zjištěno, v době, kdy knížku vinkuloval heslem, nebyl v její držbě, za tohoto stavu k vinkulaci oprávněn, neměla by právního účinku ani vinkulace, provedená v obchodních knížkách žalované banky, zvláště, když v knížce samé nebyla vinkulace poznamenána, takže by vinkulace za tohoto stavu byla nedovoleným zásahem do práv majitele knížky. Jinak by se utvářil stav, kdyby žalobcova vinkulace mohla býti považována za zákonitě vykonanou. V tom případě přestávají býti spořitelní knížky papíry majiteli svědčícími, stávají se pouze důkazními listinami, pak k vlastnickému převodu nestačí, jako u nevinkulovaných knížek spořitelních, pouhé odevzdání podle §u 427 obč. zák., nýbrž jest k tomu potřebí postupní listiny podle §u 1393 obč. zák. V tomto případě jinak by se utvářil právní stav této rozepře také po stránce právního posuzování, zda prozrazení hesla a

tím umožněná výplata vkladu třetí osobě je v příčinné souvislosti se žalobcovou škodou. Sem kladou strany a to právem právní poměr mezi žalobcem a Rudolfem L-em na jedné a mezi tímto a firmou B. na druhé straně. V této příčině odvolací soud zjišťuje, že žalobce vkladní knížku půjčil Rudolfu L-ovi jako bankovní záruku na zakoupení benzinu a oleje od firmy B. a že Rudolf L. tuto vkladní knížku firmě B. odevzdal jako záruku. Z toho odvolací soud usuzuje, že vkladní knížka byla pro firmu B. zastavena za její pohledávání za Rudolfem L-em, že se proto i valuta, na ni uložená, mohla teprve tehdy uvolnit, kdyby Rudolf L. byl vyrovnal svůj dluh u firmy B. a že teprve potom mohl by se žalobce domáhati vrácení knížky a důsledkem toho i její hodnoty, že však, když je zjištěno, že Rudolf L. dosud svého dluhu u firmy B. nevyrovnal, to žalobce žádati nemůže, že tedy žádost žalobní, pokud jde o vklad na spornou knížku, jest předčasnou a proto musila býti zamítnuta pro tentokrát. Nelze sdíleti tento právní názor odvolací, jenž se v prvé řadě nevypořádal se skutečností, že se žalobce nedomáhá žalobou vrácení knížky a důsledkem toho i její hodnoty, nýbrž že žaluje o náhradu škody na určitém základě skutkovém i právním, že o předčasnosti žaloby řeči býti nemůže, neboť, kdyby se prokázalo, že v době vydání rozsudku prvé stolice žalobci škoda nevzešla, a že také nevzešla zaviněním žalované banky, ale bylo při tom pravděpodobno, že žalobci podle zjištěných okolností v budoucnosti, když určité nové předpoklady nastanou, nějaká škoda vzejde, musila by býti žalobní žádost zamítnuta pro vždy. (§ 406 c. ř. s.). Odvolací soud sice praví, že vkladní knížka byla pro firmu B. zastavena za její pohledávání za Rudolfem L-em, že se proto i ona i valuta na ni uložená mohla teprve tehdy uvolnit, když by Rudolf L. byl vyrovnal svůj dluh u firmy B., ale tento právní závěr je předčasný, poněvadž právní poměr mezi žalobcem a Rudolfem L-em na jedné a mezi tímto a firmou B. na druhé straně není zjištěn tak objasněn, by mohlo býti posouzeno bezpečně, zda mohla firma B. danou jí zástavu sama bez soudního řízení a jmenovitě bez veřejného prodeje, jaký má na mysli předpis Šu 461 obč. zák., realizovati. Odvolací soud přehlédl, že by se nepřičilo předpisu Šu 1371 obč. zák., kdyby byl, jak to svědek Karel N. sice potvrdil, ale odvolací soud toho nezjistil, Rudolf L. firmu B. k tomu výslovně oprávnil ovšem za předpokladu, že vkladní knížka byla skutečně papírem majiteli svědčícím, aby valuta knížky byla vybrána na účet pohledávky fy B. jako zástavní věřitelky. Kdyby na základě nových zjištění bylo lze dospěti k závěru, že i požadovaná náhrada škody 10.000 Kč ušlého zisku jest oprávněna, bylo by ovšem nutno také k tomu se vztahující tvrzení vyšetřiti a zjistiti.

Čís. 3790.

Advokát není povinen, by svému klientu, jemuž předložil účet (za souborné práce většího rozsahu), ve kterém provedené úkony sice byly uvedeny jednotlivě, odměna však stanovena úhrnem, k jeho žádosti předložil palmární účet zevrubný v ten způsob, že by odměny za jednotlivé úkony byly uvedeny zvlášť.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1924, Rv I 331/24.)